

Köszöntés

Kedves Olvasóink! Nagyon reméljük, hogy sokaknak volt hiányérzete az elmúlt hónapok során, mivel a nyáron esedékes Szigetek szám elkészítése elmaradt. Szabadkozás és magyarázkodás helyett hadd fejezzük ki azon örömünket, hogy most viszont nemcsak hogy megjelent, hanem dupla számban jelent meg. Az elmaradt lapszám és az aktuális együttessen kerülhet az Olvasók kezébe. Talán úgy vélhető, hogy az előző ünnepkör ünnepeihez köthető igei gondolatok már idejüket múlták (hiszen hol van már az aratás, és hol van már az új kenyér öröme?), mégis úgy gondoltuk, hogy ne maradjanak el az oda illő írások. Urunk kegyelme késszé tehet szívüket még az idejétmúlt írásokból is erőt meríteni. Ezen felül pedig az sem elvetendő, hogy így legalább teljes lesz ennek az esztendőnek kronológiája. Igaz, így „vaskosabb” lett ez a (dupla) szám, de reméljük, megéri majd forgatni, olvasgatni.

Kívánjuk, hogy a lap olvasása hozzon lelki élményt, feltöltődést, felbuzdulást minden Olvasónknak.

Urunk szeretete pedig adjon mindenkinek kegyelemteljes karácsonyi ünnepeket, és az új esztendőben gazdag áldást!

Füstös Gábor
szerkesztő

Tartalom

Igei üzenet

új kenyér	2
új bor	4
reformáció	5
örökkévalóság	6
advent	8
karácsony	9
óév	10
újév	11
vízkereszt	12

Imádság..... 7, 14

Könyvajánló..... 15

Bizonyságtétel..... 17

Hitünk tételei..... 18

Pannonia Reformata..... 20

Hálaadás az új kenyérért

Textus: „Elpusztult a mező, gyászol a termőföld, mert elpusztult a gabona, nem termett must, odalett az olaj. Szomorkodnak a parasztok, jajgatnak a vincellérek, mert nincs búza, se árpa, odalett a mezőn az aratnivaló!” (Jóel 1,10–11)

Jó lett volna, ha valami kedves, bátorító, szívhez szóló ígéről beszélhetek az alkalmon. Valamiről, ami biztat, ami erősít, ami bátorít, és az Isten gondoskodó szeretetét hirdeti. Erre a bibliaolvasó kalauz éppen egy olyan ígét ajánl, ami arról szól, hogy nincs termés, nincs étel, minden elveszett, minden elpusztult.

Mert könnyű arról prédikálni és hálás feladat azt mondani a gyülekezetnek, hogy nem kell aggódni, mindig lesz kenyér, mindig lesz élelem. Az Isten gondoskodik rólunk. De a valóság az, hogy amikor ilyen kényelmes és kellemes az élet, amikor mindig van kenyér a boltok polcain, és mindig van rá pénz, hogy megvegyük, akkor valahogy az ember hajlamos elfeledkezni arról, hogy ez nem magától értetődő dolog, hanem tényleg az Isten gondoskodó szeretete.

Amikor minden fáradozásunk ellenére sincsen áldás a munkán, amikor minden erőfeszítésünk ellenére sem terem meg a mindennapi kenyér, akkor válik érthetővé, és átérezhetővé, hogy milyen csodálatos dolog az, amikor az Isten gondoskodik a mi betevő falatunkról. Ezt a „nincs”-et kellett megtapasztalnia Jóelnek és Izrael népének. Látjuk, mi volt az első reakció: a

tehetetlenség fájdalma, az elkeseredés, a gyász.

De ez nem a vége a történetnek. Mert aki elkeseredik, az össze tudja szedni magát. Aki gyászol, az megvigasztalódhat. Még Jézus is azt mondta a hegyi beszédben, hogy „Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak ...”

Azt is könnyű lenne prédikálni, hogy az a jó, ha minél rosszabb. Mert ha éhezne a nép, akkor tele lennének a templompadok, és ha megtapasztalnánk, hogy milyen a szenvedés, akkor biztos mindenki az Istenhez térne. Ezt sokszor hallottam, talán én magam is hirdettem, hogy a mi népünknek és a mi nemzedékeinknek a hitét a jólét vette el. Azt várnánk, hogy erről szól Jóel könyve is, hogy hogyan tért meg Izrael a gyötrelmek hatására.

De sajnos nem ilyen egyszerű a helyzet. Mert nem minden gazdag ember, és nem minden bővelkedő közösség hálátlan. Nem minden nincstelen hálás, ha mégis kap. Nem mindenki kerül közelebb az éhezés által az Úrhoz. Ha ennyivel meg lehetne oldani, akkor nem lennének hívőbb emberek, mint az éhezők, és nem lennének szorgosabban imádkozók, mint a háborús övezetben ragadtak.

Tulajdonképpen Jóel egész könyve erre a hasonlatra épül, a hatalmas sáska raj és a megszálló hadsereg egy és ugyanaz ebben a bibliai könyvben. Mindegyik pusztít, és nem hagy maga után mást, csak halált, pusztulást és éhínséget. Ez pedig nem is változik meg magától.

Bármit is tettek, nem tettek, vagy akartak tenni Jólé kortársai, az nem számított. Nem számított a hősök vitézsége, nem számított a vezetők karizmája, amivel harcba hívtak. Nem számított a hétköznapi emberek erő feletti erőfeszítése sem. Sőt önmagában még a papok imádsága sem használt semmit sem.

Jólé könyvének a nagy üzenete, hogy amikor baj van, amikor éhínség van, amikor nélkülözés van, akkor a változás nem a földön kezdődik. Nem gyűlések és nem elhatározások, nem a belső erő az, ami a gyászt örömmre, a vereséget győzelemre fordítja. A változás fentről jön. Az Isten végül meghallgatta a próféta népének imádságát, de csak azért mert meg akarta hallgatni, és Ő már előre elhatározta azt, amit végül meg is cselekedett. Az imádkozó szerepe nem az, hogy rávegye az Istent, hogy tegye azt, amit ő az imádságban megmond neki. Az Istent nem lehet kényszeríteni se erővel, se szép szóval. De nem is kell nekünk kényszerítenünk. A mi dolgunk, hogy odafigyeljünk Rá, meghalljuk az Ő üzenetét, és megértjük a mi helyünket az Isten nagy tervében.

Jólé könyvében az Isten végül szabadítót küld. Valakit, aki győzelemre vezet népét a pusztító haddal szemben.

De ez nem csak Jólé népének és korának a kiváltsága. Ez minden nép, minden nemzet és minden kor kiváltsága. A miénk is.

Az úrvacsorával hálát adhatunk az Istennek az új kenyérért. Nem megszentel-

jük a kenyeret, nem bemutatjuk, nem megáldjuk. Egyszerűen csak elfogadjuk. Elfogadjuk az ételt, ami táplál bennünket a további földi életre, hálát adva megköszönjük.

De ahogyan Jólé könyvében a sáska-rajnak volt egy többlet jelentése is – a megszálló hadsereg –, úgy az úrvacsorai kenyérnek is többlet jelentése van. Mert Krisztus teste úgy táplálja a mi lelkünket az örök életre, amint a kenyér a valódi földi testünket táplálja erre a földi életre.

Ő az a hős, ő az a megváltó, a megszabadító messiás, akiről hitünk szerint Jólé beszélt. Nem ismerhette Őt, hiszen sok-sok évszázad választotta el őket egymástól. Nem tudhatta a nevét, nem találkozhatott Vele. Nem is olvashatott róla úgy, mint mi a Bibliából megismerhetjük Krisztust. De mégis róla beszélt. Az Isten kijelentésének a csodája ez.

Így adjunk hálát az új kenyérért, kérjük el mindazt, amit szeretnénk, és legyünk készen arra, hogy az Úr az Ő áldásával felülmúlja a mi legvadabb elvárásainkat is.

Ámen.

Molnár-Varga Péter
em. beosztott lelkész

Az eredeti igehirdetés melynek kivonatolt változatát itt olvashatták, 2023. augusztus 20-án Takácsiban hangzott el, az újkenyéri hálaadó Istentiszteleten. Készült az arra a napra a bibliaolvasó kalauz által javasolt ószövetségi igeszakasz alapján.

Hálaadás az új borért

Textus: „Jézus elküldött tanítványai közül kettőt, és ezt mondta nekik: Menjetek a városba, és ott szembejön veletek egy ember, aki egy korsó vizet visz; kövessétek őt, és ahova bemegy, mondjátok meg a házigazdának, hogy a Mester ezt üzeni: Hol van a szállás, ahol tanítványaimmal együtt megehetem a páskavacsorát? Ő majd mutat nektek egy nagy emeleti termet berendezve, készen: ott készítsétek el nekünk a vacsorát. Elindultak a tanítványok, és bementek a városba. Mindent úgy találtak, ahogyan megmondta nekik, és elkészítették a páskavacsorát.” (Mk 14,13–15)

Mert valamennyiszer eszitek e kenyeret, és isszátok e poharat, az Úr halálát hirdessétek, amíg eljön. (1Kor 11,26)

Az úrvacsora lehet az egyik legnagyobb erőforrás a hívő ember számára. Önmagunkba tekintve, számot vetve az életünkkel járulhatunk az Úr asztalához, és vehetünk részt közösen a sákramentumban minden alkalommal. A bűnbánat és a bűnbocsánat hirdetése része a liturgiának, amely egyrészt szembesít törekeny emberi természetünkkel, másrészt emlékeztet Krisztus váltságművére és az általa elnyert kegyelemre és örök életre.

Mindemellett fontos lenne úgy is látnunk az úrvacsorát, mint amely egy ünneplés, örömteli esemény. Az utolsó vacsora nem csupán egy szomorú hangulatú búcsúvacsora volt, hanem egyben hirdette Krisztus diadalát, előrevetítve a

húsvéti feltámadást és annak ünneplését a mindenkori hívők közösségében. Így mi is már nem nagypéntek előtti, hanem húsvét utáni hívei vagyunk a győztes Jézus Krisztusnak.

„Az Úr halálát hirdessétek, amíg eljön.” Az úrasztalától kétfelé tekinthetünk: egyrészt a golgotai győzelemre, másrészt Krisztus dicsőséges összejövételére, amelyben teljessé válik a húsvéti győzelem az egész világon. Minden úrvacsora felhívása Jézusnak hozzánk: Ne feledjétek el, hogy közeleg az idő, amikor újra iszom majd veletek a szőlőtőkének gyümölcséből az Isten országában! Az Úr halála és visszajövetele a két határ, amely között létezik a keresztyén élet, mivel Krisztus halála és feltámadása az alapja, és az Ő visszajövetele a célja.

Mindemellett a keresztyén összetartozásnak ugyancsak jele az úrvacsora, amelyen ha részt veszünk, betagolódunk Isten népébe. Istenhez tartozunk, és emellett egymással is összetartozunk. Ez egy olyan lehetőség az ember számára, amely a teljességet adja az életében, a közösséget Istennel és egymással, amely által folyamatosan megújulhat az életünk, a személyünk, és erősödhetünk lelkünkben, hitünkben. Így készülünk a közelgő újbori úrvacsorára, hogy áldásként éljük meg ezt az életünkben.

Dr. Lucski Márta
docens, PRTA

Textus: „Ez a nép csak ajkával tisztel engem, de szíve távol van tőlem. Pedig hiába tisztelnek engem, ha emberi tanításokat és parancsolatokat tanítanak. Az Isten parancsolatát elhagyva az emberek hagyományához ragaszkodtok. Ezt is mondta nekik: Szépen félreteszitek az Isten parancsolatát, hogy helyébe állíthassátok a magatok hagyományát.” (Mk 7,6b-9)

Palimpszeszt. A görög szó annyit tesz: újra lekapar. Az elnevezés a bibliai, különösen is újszövetségi kéziratok esetében használatos. Azokat a kéziratokat nevezzük így, amelyekről kitörölték a szöveget, hogy a megürülő felületre újabb írás kerülhessen. Ha a kéziron levő szöveget el is távolították, a különféle eljárások lehetővé teszik, hogy újra olvasható lehessen, ami elvétetett. A kutatók részéről sokszor azért mutatkozik igény a korábbi szöveg elolvasására, mert ez nagyobb értéket képvisel, mint az újonnan felvitt szöveg.

A fentebbi igében Jézus farizeusok és írástudók feletti kritikája olvasható. Jézus azt kifogásolja, hogy a vitapartnerek az Istentől ihletett Törvény élet az emberi hagyományokkal csorbítják ki. A Tóra az ősi, és ez bír isteni ihletettséggel, de Jézus azt fájlatja, hogy ennek helyébe az emberi rendelkezéseket léptették (felruházva ezeket isteni tekintéllyel). Jézus tehát azért emeli fel a hangját, hogy félretegy, ami kevésbé értékes, hogy újra teret kaphasson az, ami Istentől van.

A 16. század első felében, egy olyan megújulási mozgalom bontakozott ki, amely szintén a Szentírásra irányította a reflektorfényt. Azért volt szükséges ez, mert ismét az emberi rendelkezések és elképzelések uralták le Isten választottainak a gondolkodását. Luther Márton, az egykori Ágoston-rendi szerzetes így világítja meg a kialakult problémát: „Szentírás, Szentírás, minek az? Az egyházatyákat és szent tanítómestereket kell olvasni, ők a Szentírásból a mézet kiszítták és kiitták [...]. Mintha nem érthetnénk meg Isten igéjét, mintha értelmetlen volna és nem hallható. Pedig a mennyei Atya azt mondja Krisztusról: »Őt hallgassátok« (Mt 17,5).” Bár a reformációra gyakran hitújításként utalunk, de ahogy az előbbi Luther-gondolat is mutatja, érzékletesebb visszatérésről beszélni.

Gondoljunk akár Jézusnak a vallási vezetőkkal való vitájára, akár Luthernek az egyházzal való csörtéjére, mindkét esetben azok vonták el a figyelmet, akiknek örökönniük kellett volna az Írás tekintélye felett. Nem a külvilág, nem az egyház ellenfelei és nem a közömbösek tették zárójelbe a Szentírást, hanem belülről indult meg a bomlasztó folyamat. Amellett tehát, hogy hálával emlékezünk azokra, akik kellő bátorsággal és bölcsességgel rá tudtak mutatni az isteni alaptól való elhajlásra, a reformáció örököseiként a folyamatos önvizsgálatról sem feledkezhettünk meg.

**Nagy József,
docens, PRTA**

Textus: „Az pedig az örök élet, hogy ismernek téged, az egyedül igaz Istent, és akit elküldtél, Jézus Krisztust.” (Jn 17,3)

Az időnek ege alatt „az ember páratlan lény a Föld színén, mert egyedül ő tudja, hogy tud valamit.” (J. Lejeune)

Ettől kezdve felelős önmaga és mások tudásáért, kiváltságosa minden ismeretnek és szív szerinti tapasztalásnak. Minden tudása fölött azonban legnagyobb jutalma: Isten ismerete.

Ő az, aki alkalmassá teszi ehhez az ember szívét, s vele minden körülményt megad az üdvösséghez, még annak is, aki ápoló kezek türelmes gondjában nem tud a tudással gondolni.

„Olyan szívet adok nekik, amellyel megismernek engem, hogy én vagyok az Úr.” (Jer 24,7,a)

Jézus a hívő ember örök jövődjét az Isten „ismeretében” tudja.

Földi valónkban, átszeretve egymást az élet egyik tanulságától a másikig, ismerjük meg igazán egymást. Mennyi egyszerű és mély tapasztalat, melyekről nem tudja az ember, mikor is jut a birtokába, de ott van mélyen a szívében.

És mennyivel inkább ott van a keresztyén szívben az a szent vágy, hogy megismerje a tökéletes Szentet, a mi Urunkat. Ezért a hívő ember életét a szent többre vágyás jellemzi az Istennel való kapcsolatában, odaadó alázatban. Ezt a vágyat Isten boldogan tartja tiszteletben, dicsősége nem marad rejtve az ember

előtt. Már a Teremtés hajnalán az öröktől fogva való Mindenható megmutatta irántunk való mélységes szeretetét, miközben szeretetből szeretetre teremtett.

De a szabad akarattal bíró ember ott a bűnesetben, nem bajlódva az Isten nélkül való esendő tudásával, nem becsülte a Vele való közösség boldogságát.

A bűn olykor ma is megüli a szívet, mint a hajnali köd a novemberi tájat, és átláthatatlanná teszi a veszteség tudatát, az Isten nélküli tudatlanságot.

Isten azonban elküldte Szent Fiát, s látatta szeretetét a betlehemi csodában, s a golgotai világölelésben.

Ez a bűn és halál hatalmát lerontó, megváltó szeretet ismerteti meg a megigazult étellel az „egyedül igaz Istent”, s Benne az örök életet. Istenismerete már nem csak tudás, hanem a Vele való közösség mindenkorai áldásának megélése.

Az egyházi évet záró Örökkévalóság vasárnapján Jézus élénk adja az emberi boldogság messzire ható távlatát. Főpapi imájában végezetre, mint egy harangcsendülés, megszólal a krisztusi szeretet örök folytonossága:

„És megismertettem velük a te nevedet, és ezután is megismertetem, hogy az a szeretet, amellyel engem szerettél, bennük legyen, és én is őbennük.” (Jn 17,26)

Ne tegyük hiábavalóvá ezt a kegyelmet! Ámen.

Stummerné Nagy Ágnes
em. beosztott lelkész

Imádság

Dicsőséges Királyunk! Megváltó Úr Jézus!
Megszentelő Szentlélek!

Hátaltel szívvel borulunk le most színed előtt, hogy megköszönjük minden áldást és csodát, amely által a mi életünket meggazdagítod! Köszönjük, hogy az aszály sújtotta nyarak sorát megtörted és felüdülést adtál a természetnek, s így a mi szívünknek is. Magasztaljuk a Te felséges neved, hogy akárcsak a növények, mikor lehull az eső, és felpeszdülnek, úgy árasztod el a mi szívünket és életünket a Te szeretetteddel, amely minket is újjászül és serkent az életre! Add, hogy ne csupán a teremtet világ dicsérjen Téged, hanem akárcsak a legpompásabb virág a mezőn, mi is úgy tündököljünk a körülöttünk lévő életében. Csodálatos volt megtapasztalni azt, hogy a bezártsággal telt évek alatt is velünk voltál. Hisszük, hogy a pandémia alatt is formáltad és erősítettél a lelkünket. Hálaéneket zeng az ajkunk, hogy a Te kegyelmed túlmutat az emberi értelem minden határán, és újra fellelegezhettünk, hiszen Te szabadságra teremtetél minket, arra a szabadságra, melyet Krisztusban kijelentettél nekünk.

Ebben a szabadságban élve, mindig örömmel tekintünk vissza a múltunkra, elődeinkre, a reformációra, mert a történelem viharos századain keresztül is a Te szerető jelenléd sugáriz át és ragyog fel a szemeink előtt. Add, hogy a reformáció, melyet Lelked által elindítottál, soha ne veszítsen erejéből, hanem mi magunk is, személyes életünkben meg tudjunk naponként újulni, a Te Igéd és a megváltás megrendítő valóságának segítségével. Buzdítsd a mi szívünket arra, hogy akár alkalmas, akár alkalmatlan az idő, Előtted megállva és leborulva képesek legyünk őszinte

szívvel feltárni egész valónkat. Engedd, hogy az Ige tükrében tisztán és leplezetlenül láthassuk tetteinket, szavainkat gondolatainkat. Taníts minket, hogy a múltban elkövetett hibákat ne kövessük el újra. Szentleked vezessen bennünket, legyünk bárhol ebben a nagyvilágban, vértess fel minket a hit páncéljával, mert bizonyosak vagyunk afelől, hogy feladatot bízál ránk! Ne hagyj elsüllyedni minket az ideológiák fullasztó tengerében, hanem a tanítványoknak adott parancsod által erősítsd a mi hitünket. Akárcsak a reformátorok, mi is Hozzád, a mi Teremtő, Mennyei Atyánkhoz szeretnénk visszatérni. Ne hagyj, hogy a Te kijelentésed és parancsaid valaha is megtagadjuk, mert egyetlen alapja van a mi életünknek is, a Te Fiadban, Jézus Krisztusban eljött kegyelem. Formáld minket szent eszközeiddé, hogy ne csak mi, hanem mindenki más is megtapasztalhassa ennek a kegyelemnek új életet adó örömét.

Ennek az örömnak és boldogságnak a segítségével emlékszünk vissza szüleinkre, nagyszüleinkre, elhunyt szeretteinkre, mert tudjuk, hogy nekünk és nekik is a meghalás nyereség! Te ott vársz bennünket az örökkévalóság és dicsőség országában, ahol nincs fájdalom, szenvedés, gyász, bánat és csüggedés. Várjuk és óhajtuk a Krisztussal való találkozást, mert hisszük, hogyha Te velünk vagy, semmi és senki nem lehet ellenünk. Ebben a bizonyosságban megerősödve, hittel áhítjuk a országod eljövételét! Jézus Krisztus nevéért, Lelked segítségül hívásával kérünk, hogy hallgass meg könyörgésünket!

Ámen

Novotni László Máté
(III. évf. teol. hallg., PRTA)

Advent

Textus: „Általad nyer áldást a föld minden nemzetsége.” 1Móz 12,3b

Életünk folyamán többször készítünk terveket azért, hogy egy-egy célunkat elérjük, megvalósítsuk. Az adventi időszakban sincs ez másképp, amikor karácsony ünnepére készülünk. Tervezzük. Megtervezzük, hogy adventben mikor mit fogunk tenni, mit fogunk elintézni, kit mivel fogunk meglepni, milyen programokon fogunk részt venni, hogyan fogunk ünnepelni. Talán listát is készítünk mindehhez, hogy semmi se maradjon le.

Istennek is volt és van egy terve, éspedig az, hogy miként fogja helyrehozni azt, amit az ember elrontott. Hogyan fogja megszüntetni a bűn romboló hatását. Hogyan fogja az ember számára a bűneset következtében elveszített örök életet visszaszerezni, az embert megváltani, a mindenséget újjáteremteni. Eltervezte és tervét elkezdte megvalósítani. Fia volt a kulcs. Ő volt a megígért Szabadító, aki testileg Ábrahám leszármazottja volt. Őt küldte közénk, hogy bűneinkért a büntetést ember testében, de isteni hatalmával elhordozza, hogy mindenki, aki hisz Őbenne, annak bűnei bocsánatot nyerjenek, és így örök élete legyen.

Évszázadokon át készítette a Fiú útját, népe várta az ígélet teljesedését, amit tett a bűneset után az embernek, míg aztán az első karácsonykor megérkezett világunkba, és a megváltásunkat elvégezte. Vele megkezdődött az új teremtés is.

Az Úr munkálkodik ebben a világban. Munkálja az életet, míg végül majd kiteljesedik. Minden újjá lesz. Ennek a folyamatnak te is a részese vagy. Téged is meg akar újítani, az új világ, az örök élet részesévé szeretne tenni. Életedet szeretné a bűntől megszabadítani, kiteljesíteni. Érted is készítette az Ő tervét, a te életedért is elküldte az Ő Fiát, Jézust. Jézus jön feléd is! Örülj, és fogadd Őt szívedbe! Engedd, hogy megtöltsön szeretetével! Engedd, hogy átjárjon az Élet, Jézus Krisztus, hogy élj! Most és örökkön örökké.

Kívánom, hogy adventedet, karácsonyodat és egész életedet töltsd meg az öröm, amely Isten tervéből, a megváltásból fakad! Legyen áldott életed a Krisztusban való hit által!

Jakab Enikő
beosztott lelkész, Győr-Szabadhegy

„Beszéded szerint, békességgel!”

Textus: „Most bocsátod el, Uram, szolgálodat beszéded szerint békességgel, mert meglátta szemem üdvösségedet” (Lk 2,29–30)

Karácsonyi igehirdetéseinkben sokszor hallunk örvendező, boldog emberekről, mint amilyenek voltak a pásztorok és a napkeleti bölcsek. Ide sorakozik fel egy jeruzsálemi idős ember, Simeon is.

Nem bőbeszédű az evangélium, amikor őt bemutatja. Annyit tudunk meg róla, hogy Jeruzsálemben lakott, istenfélő, szép kort megért ember volt, várakozó, reménykedő szívű atyafi, akinek életében jelen volt a Szentlélek Isten. Szükszavú leírás, de ha rólunk is csak ennyit írnának le jellemzésül, akkor nagyon boldogok lehetnénk. E pár ismertető vonás által egy teljes emberi kép áll előttünk fizikai, és lelki értelemben is. Ő megkapta az igazi „Ajándékot” Istentől. Kiemelkedett Izráel fiai közül, akik szomorú lelki állapotban voltak évszázadokon át, hiszen úgy tűnt, hogy Isten elhallgatott. Nem voltak próféták köztük, Isten nem szólt úgy, ahogy atyáinkhoz szólt a próféták által. Ezek a régebbi próféciaik lassan unalomba és feledésbe merültek. A nép ünnepelni még tudott, de hinni már nem. Simeon viszont hitt. Hitt a próféciaik beteljesedésében, hitte, hogy a prófétai szó nemhiába hangzott el, és Isten üzenetének be kell teljesednie. Lehet, hogy nem emberi időmérce szerint, de mindenképpen eljön Isten ígéreteinek beteljesedése.

Simeonról azt olvassuk, hogy a Lélek indíttatására ment a templomba. Nem tudta előre, hogy mi fog ott történni, nem tudta előre, hogy kivel fog találkozni, de engedett a Lélek indításának, és elindult a templomba, mert felismerte a gyermek Jézusban az Idvezítőt. Hálát adott Istennek a személyesen felismert és magának vallott megváltóért. A szüksézáú igei leírásón átragyg egy idős ember öröme, boldogsága és ünnepe. Így lett az adventi emberből, a Krisztust váró emberből karácsonyi ember, a földi élet útján a haláltól és az elmúlástól félő, bizonytalankodó emberből bátor hitvalló. Kezébe vette a Gyermekeket, ölében tartotta! Ez a kapcsolat nemcsak a földi élet beteljesedése, hanem az örök élet bizonyossága is. Aki itt e földön találkozott Jézussal, meghallotta az Ő hívó szavát és engedett a hívásnak, megnyílt szívvel indult el feléje, Igéjét hallgatva, és alkalmanként saját kezével magához véve Krisztus megtört teste és kiontott vére szent jegyeit, az Úrvacsorát, az az ember elindult a hazafelé vezető úton, azon az úton, amely az életre vezet, mely maga az Úr Jézus Krisztus. Látjátok, Testvéreim, lelki szemetek előtt ezt a boldog embert? Mi is erre vágyunk. Nekünk is ez kellene: áldott csend, megértés, lelki békesség, öröm, melyet az ünnep nem visz el, hanem a miénk marad e földi élet útján. Fájdalmas, ha arra gondolunk, hogy sok ember úgy megy el ebből a világból, hogy nem látta meg

Jézust, nem találkozott vele, nem volt közössége vele. Ne csodálkozz, hogy annyi szomorú ember van még mindig Karácsony másodnapján is! Te ne add fel! Itt van Jézus, öleld magadhoz, így legyen áldott, boldog Karácsonyod!

„Mert úgy szerette Isten a világot, hogy az Ő Egyszülött Fiát adta, ha valaki hisz

Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” Ezért a szeretet ünnepe karácsony, Isten megváltó szeretetének ünnepe, melyet karácsonykor az Úr Jézus Krisztus hozott el közénk.

Ámen.

Miklós Csongor

VI. évf. teol. hallg. (PRTA)

Óévi hálaadás

Textus: „Uram, te voltál hajlékunk nemzedékről nemzedékre.” (Zsolt 90,1)

Kegyelemből megérhettük ezt a napot is, a 2023-as esztendő utolsó napját. Egy képzeletbeli nagy batyuban hordozzuk mindazt, ami az elmúlt esztendőben történt velünk. Benne vannak ennek az évnek a gondolatai és örömei, veszteségei és boldog pillanatai, beteljesületlen és beteljesült vágyai. Itt nyüzsög benne a családi együttlétek vidám kacaja és hangos zokogása, a baráti beszélgetésekben elhangzott tanácsok, megválaszolt vagy nyitva maradt kérdéseink sora. Ebben a batyuban benne találjuk azokat az Igéket is, amelyeket megértettünk, és azokat az áldásokat, amelyekben Isten ajándékaként részünk volt. De itt cipeljük benne mulasztásainkat, rossz döntéseinket, könnyelműségünket vagy éppen közömbösségünket. **Tegyük le Isten jelenlétébe ezt a batyut és adjunk hálát mindenért, ami beleygült!**

DE hogyan is köszönhetnénk meg a fájdalmainkat, a nehézségeinket, a kudarcainkat, a csalódásainkat? Hogyan is lehetnénk hálásak a betegséget, a gyenge-

séget, a minket ért sértésért vagy igazságtalanságért? Hogyan is viszonyulhatnánk másképp a gyászhoz, amikor kínoz minket a hiány, amelyet kedves szeretettünk hagyott itt nekünk? Testvéreim, ahelyett, hogy vádolnánk Istent vagy valaki más, ragasszunk most ezek mellé a kérdések mellé még egyet: **Nemde ezekben a mélységekben is velünk volt a Mindenható Isten?! Aki Fia által megígérte, hogy velünk lesz minden napon a világ végezetéig. Nemcsak a napfényes és vidám napokat vállalta velünk, hanem a sötét szomorúságot is. A mindig-be és a minden napon-ba beletartozik a reménytelenség ideje is; az is, amikor a legborúsabb gondolatok ébrednek bennünk. Ő az, aki azokban a bizonytalan helyzetekben, amikor kicsúszott lábunk alól a talaj, megőrizött minket az elvesztéstől. Ő az, aki a kétségeskedés perceiben is megvédett bennünket, amikor vártunk egy orvosi vizsgálat eredményére, vagy amikor munka után hazavártuk házasársunkat, gyermekeinket. Ő az, aki a megfelelő időre kirendelte azokra a gyülekezeti szolgálatokra is a segítséget, amelyre nem volt**

elég ember vagy pénz. Isten ott volt velünk a kirándulásokon, a keresztelőkön, az esküvőkön, a temetéseken, az imaórákon vagy bibliaórákon; és minden istentiszteleten, ahol segítségül hívtuk az Ő nevét. Ezek az áldó Isteni jelenlétek meghatározó élmények maradnak ebből az évből.

Adjunk hálát érte, hogy olyan Istenünk van, aki velünk együtt jár,

velünk együtt küzd itt a földi életben, hogy itt is biztonságban és otthonosan érezhessük magunkat! Ennél még sokkal nagyobb boldogság lesz, ami az örök hajlékban vár majd minket. Őbenne bízunk, belé kapaszkodjunk a következő esztendőben is!

Barta Livia
beosztott lelkész, Sopron

Ót és újat

Textus: „Ő pedig ezt mondta nekik: Azért minden írástudó, aki tanítványává lett a mennyek országának, hasonló ahhoz a házigazdához, aki újat és ót hoz elő kamrájából.” (Mt 13,52)

Évváltás idején, amikor lezárjuk az előző évet – bár az az igazság, hogy ez nem a mi akaratunktól és döntésünktől függ, mivel az mindenképpen lezárul december 31-én –, és január 1-jén elkezdünk egy újat, hajlamosak vagyunk arra, hogy csak az újra figyeljünk. Új év: új fogadalmak, új elvárások, új lehetőségek. Nem gondolunk a régre, hiszen az elmúlt már, mögöttünk hagytuk, lezártuk.

Jézus szava újév napján ezért meglepően hangzik talán, amikor az kerül elénk, hogy újat és ót egyaránt elő kell hozni. Ha meglepő is, hatalmas bölcsesség van benne. És olyan útmutatás, melyet érdemes megérteni, megszívlelni, és meg is élni.

Ha valaki nem akar az új évben a régiből semmit továbbvinni, az olyan, mint az amnéziás ember, aki elfelejt mindent.

Nem elfelejtkezik valamiről, hogy aztán később eszébe jusson, hanem teljesen törődik. Biztosan van mindenkinek az életében olyan, amit szívesen kitörölné, és nem vinne át magával az új esztendőbe. De ha valaki semmit sem akar folytatni, az már gond. Tovább kell vinni azokat, amik jók voltak, amik erősítettek, amik előre vitték az életünket. Ha megtapasztaltuk már Isten jelenlétét, erejét, akkor azt semmiképpen ne hagyjuk el, mert a következő évben is nagy szükség lesz Rá!

Az új minden bizonnyal hoz újat is. Nem lehet kétszer ugyanazt az évet végig élni, mint ahogyan kétszer sem lehet ugyanabba a folyóba belelépni (ez utóbbit már Hérakleitosz óta tudjuk). Tehát mindenképpen lesz valami új benne. De ez egyáltalán nem probléma, inkább öröm. Öröm, mert az új nem mindig rosszabbat jelent. Öröm, mert a régi jóságok megélése új lendületet kaphat. Öröm, mert a régi és új nem feltétlen ellentétei egymásnak, lehetnek harmóniában. Átjárhatja az újat a régi, és megelevenítheti az új a régit.

Azt sem szabad elfelejteni, hogy az újból egy idő után (ha az éveket tekintjük, akkor egy esztendő elmúltával) régi lesz. Úgy kell tehát megélni, az újban arra kell törekedni, hogy amikor régivé lesz, akkor azok közé tartozzon, amiket mindenképpen szeretnénk továbbvinni magunkkal.

Legyen az előttünk álló esztendő olyan tartalmassá, hogy hála és köszönet illesse Istenünket minden egyes napjáért!

Füstös Gábor
Tápszentmiklós

Kelj fel!

Textus: „Kelj fel, tündökölj, mert eljött világosságod, rád ragyogott az Úr dicsősége. Bár még sötétség borítja a földet, sűrű homály a nemzeteket, de fölötted ott ragyog az Úr, dicsősége meglátszik rajtad. Világosságodhoz népek jönnek, és királyok a rád ragyogó fényhez.” (Ézs 60,1–3)

A vízkereszt a karácsonyi ünnepkör része, egyben nyitánya az ünnepkör második felének. Görögül „**epifánia**” – vagyis „**megjelenés**”, utalva ezzel arra, hogy Jézus Krisztus születésével megjelent a világban, megkeresztelkedésével pedig megjelent a nyilvánosság előtt.

Ez a jövődőlés, látomás egy olyan szomorú időszakban, gyászidőszakban érte el Izráel népét, amikor az emberek legnagyobb része a váradalmak be nem teljesedése miatt kesergett. Ezt a próféciát az ismeretlen, a bibliatudomány által Tritó-Ézsaiásnak nevezett próféta mondta el. Neki is **a vigasztalás feladata** jutott. Szükség is volt erre a vigasztalásra, mert az a kor, amelyben élt, igen sok nehézséget tartogatott Izráel népe számára. Azonban a prófécia szerint a gyászoló asszonyként

megszemélyesített Jeruzsálem gyásza véget ért. Arra biztatja: keljen föl, ragyogjon, mert eljött világossága, és az ÚR dicsősége megjelent rajta. Egyszóval: vegye észre azt, hogy bár nehéz, nyomorúságokkal teli az élete, Isten mégsem feledkezett meg róla, olyannyira nem, hogy meglátogatta és megajándékozta őt. Így most már felkelhet a földről, felkelhet a porból, ahová sírni, gyászolni leült, levetheti a zsákruhát, és ő maga is ragyoghat. Azért, mert „eljött” a világossága: az ő életében is megmutatkozott Isten világossága!

Keresztyén Testvéreim! Ez a világosság kétezer esztendővel ezelőtt egészen konkrét és nyilvánvaló lett, amikor Jézus Krisztusban megjelent (felragyogott) az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek (Tit 2,11)! Általa jelent meg az ÚR dicsősége, az ÚR nagysága, ereje mirajtunk. Ennek felismerése pedig őszinte, dicsőült örömet hoz mindannyiunk életébe. Mert lehet, hogy az élethelyzetünk nem az igazi, nem olyan, amelyet elképzeltünk magunknak; sőt, még az is lehet, hogy olyan dolgok történtek velünk,

amikre nem számítottunk, de minden szomorúságunk mögött ott lehet az a dicsőült öröm, amely felülírja ezt a bánatunkat, a kétségbeesésünket, az elkeseredésünket: hogy történhet velünk bármi, történhet a mi életünkben bármi, Jézus Krisztus elhozta a világosságot a mi életünk sötétségébe is!

Így eztán már tündökölhetünk, ragyoghatunk, hogy így mondjam: világíthatunk, mert eljött világosságunk, s mert fölöttünk fölragyogott az ÚR. Akármilyen sötétség is boríthatja a földet, akármilyen nehézség, fájdalom, tragédia, akármilyen gyötrelmes élethelyzetek is vesznek körül, fölötted mégis ott ragyog az ÚR, és dicsősége meglátszik rajtad!

Amikor dicsőségről beszél, akkor egy igazán sokjelentésű héber kifejezést használ a Szentíró: amely erőt, hatalmasságot is jelent. Isten hatalmassága, Isten ereje megjelent rajtad, megjelent a Te életedben is. Ebben megerősödhetsz, mert olyan drága vagy az Isten számára, hogy az Ő erejét, hatalmasságának jelét adja neked, ruház föl ezzel a Jézus Krisztusban.

Ez a látható világosság, ez a látható isteni dicsőség számodra feladatot is jelent, de ez a feladat többé nem nyűg, hanem ebből a megértett és meglátott kegyelemből fakadó válasz-cselekedet a részedről.

Íme, sötétség borítja a földet, sűrű homályba vesznek a nemzetek. Azok a

nemzetek, akik még nem szólítottak meg Istentől. Akik még arra várnak, hogy a világosság az ő sötétségüknek is véget vessen, akik még várnak arra, hogy számukra is megjelenjen az Isten dicsősége, hogy beteljesedjék a prófécia: *„Mert megjelenik az ÚR dicsősége, látni fogja minden ember egyaránt. – Az ÚR maga mondja ezt.”* (Ézs 40,5)

Neked is az a feladatod, hogy azzal a világossággal, amit Jézus Krisztusban Neked is elhozott az ÚR, azzal a világossággal valóban ragyogj, világíts a nemzetek számára. Nem eltékozolva az Úrtól kapott időket és lehetőségeket, hanem azzal felelősséggel élve szolgálni, az Isten Ügyét előbbre vinni a népek között. Mindannyiunk felelőssége – akik fölött fölragyogott az ÚR –, hogy jól használjuk ezt a nekünk is adatott világosságot!

Szeretett Keresztyén Testvéreim! Jézus Krisztus eljött világosságul a nemzetek számára, hogy általa mindazok, akik hisznek Benne, maguk is ragyogó világossággal (Mt 5,16) lehessenek jelen a világban az Úrra mutatva, Isten felé vezetve sokakat. Ehhez a szolgálathoz adjon nekünk is erőt az ÚR. Ámen.

Sárközi Gergely Antal
helyettes lelkipásztor (Noszlop és vidéke)

Imádság

Drága Mennyei, Édes Atyánk!

Álmélkodással csodáljuk a Te végtelen szeretetedet, amelyet Jézus Krisztus eljövételében közöltél a te gyarló népeddel, és ezért imádságban leborulva mondunk neked hálát ezért a könyörületeségedért. Hálát adunk neked Urunk, mert Te annyiszor eltörölhetted volna a föld színéről a tőled mindig elforduló gyermekeidet, de te a könyörtelenség helyett Jézusban könyörülettel válaszoltál tőled való elfordulásunkra. Sokszor mondtunk nemet az általad kínált életútra, sokszor mentünk szembe veled, törvényeiddel és embertársainkkal, de Te, könyörülő Urunk, a vétkeink jutalmaként nem ítéletet, hanem áldást hoztál el számunkra karácsonykor. Uram, Te mindenható vagy, hiszen az emberi elképzeléseket felülmúlva olyan tökéletes ajándékot adtál számunkra, amelyet sem elképzelni, sem pedig remélni nem mertünk.

Köszönjük Neked, hogy karácsony közeledtével az adventi csendességben időt adsz számunkra, hogy számot adjunk életünk minden pillanatáról, és Szentlelked vezetése által felkészítesz minket az Úr Jézus Krisztussal való találkozásra. Tudjuk, Mennyei Atyánk, és számot is adunk előtted róla, hogy mennyiszor nem voltunk hajlandóak a Te rendeléseid szerint élni, tudjuk és megvalljuk, hogy nem tartottuk be a te parancsolataidat akkor, amikor gyűlöttük és rosszat terveztünk felebarátaink ellen, amikor a Te igaz és szűk ösvényed helyett a bűn útján tévelyegve boldog tudatlanságban indultunk el a kárhozat felé. De Te megkönyörültél rajtunk Jézusban, és megragadva a mi kezünket és

lelkünket kihúztál a bűn sötétségéből és visszaigazítottad lépteinket az általad rendelt ösvényre, ami az életre visz. Kérünk Téged, Mindenható Atyánk, add, hogy ebben az idei adventben ezen az igaz ösvényen járva közeledhessünk Krisztus felé. Add, hogy ezen az igaz ösvényen ráismerhessünk Szentlelked által a mi gyarlóságunkra és gyengeségünkre, és csendes imádságban tudjunk hozzád fordulni és együtt mondani a zsoltárossal: „könyörülj, Istenem, könyörülj rajtam, mert nálad keres oltalmat a lelkem!” (Zsolt 57,2a) Kérünk Téged, hogy Lelked által vezess minket csendben, imádságban és lelki előkészületben a Te Szent Fiaddal való találkozásra, add Urunk, hogy hallva az adventi igehirdetések buzdítását készítsük az Úr útját a mi életünkben. Kériünk, add, hogy nyitott szívvel és lélekkel tudjuk fogadni az életünk megváltóját. Add Urunk, hogy tudjuk ebben az adventben várni azt a nagy nagy örömet, amelyet Te megjelenítesz nekünk karácsonykor, és add, hogy bennünk is felébredjen a bizonyágtévő lélek, és olyanok lehessünk, mint a legelső krisztusi evangéliumot hirdető pásztorok, akik találkoztak a Megváltójukkal, és utána elmenve mindenfelé hirdették azt a csodát, azt az örökké tartó örömet, amelyet a Jézussal való találkozás jelentett számukra. Vezess minket, és add, hogy Jézus által benned ismét megtaláljuk az oltalmunkat!

Kérünk Téged, Mennyei Édes Atyánk, hogy fordulj oda ebben az adventben azokhoz a gyermekeidhez is, akinek különösen is nagy szükségük van rád. Légy mindazokkal, akik

segítségül hívják a Te nevedet a betegségeikben, az elesettségükben, a gyászukban, kérünk Téged, hogy Te adj nekik gyógyulást, támaszt és vigasztalást a lelket próbáló események közepette. Kérünk, uralkodj ebben a világban a Te szeretetteddel, és rontsd le a gonosz munkáját a világ és az emberek életében. Adj, Urunk, békét a háborgó feleknek, és csendesítsd el a fegyverek ropogó hangját! Kérünk Téged, hogy őrizd Anyaszentegyházunkat és annak minden szolgáló tagját, add, hogy általad méltóvá és alkalmassá tett szolgálid lehessenek, és

mindörökké a Te igaz és szent evangéliumodat hirdethessék egész életükkel.

Áldj meg minket, Mennyei Atyánk, ebben az adventben csendességgel és ígéidre való figyelemmel, és add, hogy készek legyünk necsak testben, hanem lélekben is megérkezni a karácsonyhoz, és add, hogy ahogyan a karácsonyfát is ünnepi díszbe öltöztetjük, úgy öltöztethessük ünnepi pompába a lelkünket, hogy alkalmas legyen arra, hogy a mi szívünkben is megszülethessen a Megváltó! Jövel, Uram Jézus Krisztus! Ámen.

Lipcsei Gergely

III. évf. teol. hallg., PRTA

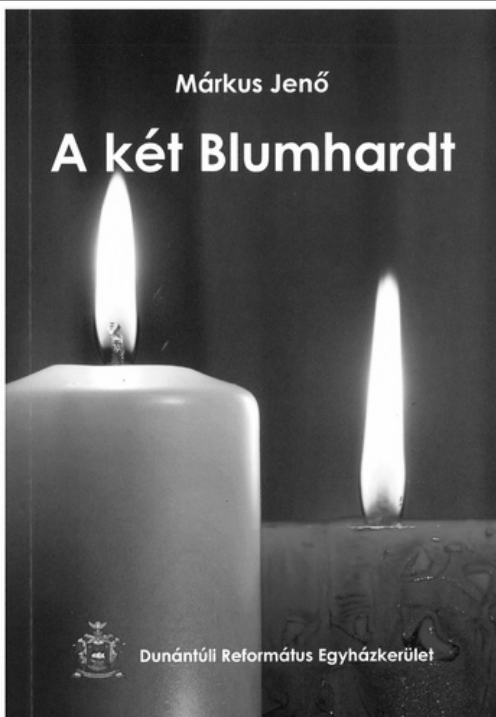
Márkus Jenő: A két Blumhardt

Dunántúli Református Egyházkerület, 2022

Az a könyv, amelynek olvasására buzdítjuk a kedves Olvasókat, eredendően szemináriummi dolgozatként készült – ráadásul nem is mostanában, hanem már majdnem száz esztendeje.

A kötet szerzője Márkus Jenő református lelkipásztor (1907-1955), aki a Dunántúli Református Egyházkerületünk lelkészképző intézetében, a Pápai Református Teológiai Akadémián tanult a múlt században, és aki később tatai lelkipásztorként szolgált 1955-ben bekövetkezett haláláig.

Márkus Jenő IV. évfolyamos pápai teológushallgatóként az 1928-1929-es tanévben a teológia Tóth Ferenc Önképző-körén belül a rendszeres teológiai szemináriumban két féléven át foglalkozott a két Blumhardt, apa és fia, Johann Christoph

(1805-1880) és Christoph Blumhardt (1842-1919) életével és teológiai látásával. Szemináriumi munkáját nagyra értékelték, bizonyítja ezt az az évvégi 20 Pengőös szorgalmi jutalom, melyet megkapott, valamint az a tény is, hogy a művet nemsokára – kedves professzorának, Dr. Vass Vincének előszavával – megjelentették (Csurgó, 1930).

A két Blumhardt neve kevesek számára volt akkor ismerős Magyarországon – és talán ugyanúgy kevesek számára ismerős ma is. Ennek oka, hogy ők nem váltak nemzetközileg elismert lelkipászorokká (mint például Albert Schweitzer), s nem hatalmas katedrálisokban, középpontban lévő gyülekezetekben hirdették Isten igéjét, hanem egészen kicsiny közösségekben – mégis: hittel és hűséggel végezték a rájuk bízott feladatokat a maguk örhélyén.

A mű 95 hasznos oldalt tartalmaz (hozzá 76 jegyzetet), felépítése pedig a következő: a kötet elején olvashatjuk külön-külön a két Blumhardt életrajzát, majd pedig teológiájuk legfontosabb tételeit bontja ki a Szerző, közérthetően. Az Isten, az ember, Jézus Krisztus, Szentlélek, Isten országa – mintha csak egy kis „dogmatika” lenne, de természetesen közérthetően, hiszen a két Blumhardt lelkipásztori munkásságának, teológiai tanításának összefoglalója kíván

lenni ez a fejezet. Végül összegző lezárásként az egészet befejezés követi.

Találón írtá előszavában Dr. Vass Vince: *„Egy világkatasztrófa után, akkor, amikor mindig tisztábban látjuk, hogy Isten országának egyénekét, társadalmaikat, nemzeti és nemzetközi életet átalakító hatalmának nyilvánvalóvá kell lennie közöttünk, s hogy az emberiség számára nincs más reménység, mint ez, jó nekünk világosságot és erőt meríteni olyan hősök életéből, akik diadalmas bátorsággal és önmagukat elégető hűséggel harcoltak ezért a reménységért. A ránk következő korban Möttlingen és Bad Boll nagy zarándokhelyei lesznek, amelyeken világot megmentő erőket szívhat magába az emberi lélek, a két Blumhardt pedig lobogó fényű fáklyái, amelyek megvilágítják az utat, amelyen járnunk kell s amelyen Krisztus eljön hozzánk. Az új világ reformátorai ők, Jézus Krisztus jó vitézei.”* (8.)

Márkus Jenőnek e két hitvalló német lelkipásztorról írott művét a Dunántúli Református Egyházkerület nemrégiben újból megjelentette, hogy még sokan olvashassák, sokan épülhessenek belőle. Jó szívvel ajánljuk ezt a kis könyvecskét minden Testvérünknek!

Sárközi Gergely Antal

„Reménykedj az Úrban, Ő megsegít téged!”
(Péld 20,22)

Ott kezdem, hogy három év kihagyás után újra dolgozom, új munkahelyen, új munkakörben – Danika pedig óvodás lett, és nem alussza át az éjszakákat. Nehéz időszak ez most az életünkben – kinek mi a nehéz, és természetesen nem tragikus a helyzet, de embert és hitet próbáló (nekem különösen).

Mindig is több gyermekre vágytam – mindig többre – és Isten megadta szívem vágyát: négy csodás, egészséges gyermekünk van. Mostanában mégis a legtöbb nap estéjén csak arra vágyom, hogy akár csak 10-15 percet egyedül lehessek csendben, nyugalomban, vagy Barnival (férjemmel) kettesben. Az jutott eszembe, hogy Istennek van humorérzéke – megmutatja a dolgok színét és fonákját is. Gondolom, az a célja, hogy inkább a színére figyeljek.

Reggelenként autóval megyek Zircre a munkahelyemre, és közben dicsőítő énekeket szoktam hallgatni. Egyik reggel megérintett: „Áldom szent neved” – „a mézzel folyó földeken” és akkor is, ha „az út a pusztába vezet, száraz, kietlen helyen...” Az volt a lényeg számomra ebből a dalból, hogy „Te adsz és elveszel!” – vagyis az egyensúlyt a hétköznapiakban csak Vele (Istennel) találjuk meg és tudjuk fenntartani.

Arra jutottam, hogy a türelmem egyensúlyának a próbája zajlik most:

- az oviban egy anyuka megjegyzi, milyen türelmes vagyok;

- még aznap este elszégyellem magam, és sírva kérek bocsánatot a gyerekektől, amiért kiabáltam velük;

- az iskolában angolt is tanítok, és az osztályomtól olyan dicséretet kaptam, amitől az egekben éreztem magam;

- a következő órán már szaktanári figyelmeztetéssel fenyegetőzőm a szemtelenségük és hanyagságuk miatt.

Ez a hétköznapi libikókája... De abban bízom, és hiszem, hogy ezt a libikókát Isten tartja a kezében, és Ő tudja, mikor van szükségem adásra, és mikor elvételre, vagyis mikor legyek fent és mikor lent.

Mindezzel együtt hálás vagyok az új munkahelyemért, mert:

- nem kell 5 különböző intézménybe utaznom, egy helyen lehetek;

- ugyanott dolgozom, ahol a férjem, így könnyebb a családi élet szervezése is (pl. ha beteg valamelyik gyermekünk, elég, ha Barninak szólok; és picit többet találkozhatunk, új helyzetekben is, ami megújító;

- ha el vagyok keseredve az adminisztrációs lemaradásaim miatt, a kollégánóm felajánlja, hogy segít;

- jobban megismerhetem a 15-19 éves korosztályt, és extra hálás tudok lenni az ő pozitív kritikájukért, ami garantáltan őszinte – természetesen igyekszem a negatívakért is hálás lenni.

Ma már azért is hálás vagyok, amiért Barnit több, mint 2 éve elbocsájtották a veszprémi munkahelyéről, mert tudom,

hogy Isten ezzel készítette elő számomra, számunkra ezt a mostani lehetőséget.

Azért imádkozom, hogy először mindig felfelé nézzek, és Jézust engedjem az első helyre – nem csak a munkahelyen, hanem a családban és az élet minden területén. Az

igever, ami ezt erősíti bennem: „Úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat” (Mt 5,16)

Molnár Csilla
gyülekezeti tag, Csetény

„Megtartjuk Vízkereszt napját is.”

Vízkereszt készülőds

Alapvetően keveset foglalkozunk vízkereszt ünnepével – melynek oka, hogy református egyházunkban nem igazán tudott meggyökerezni ez az ünnep. A Szigetek téli lapszámaiban mindig találhatunk vízkereszt igehirdetést – tudatosan! –, hiszen szeretnénk ennek az ünnepnek az üzenetében megerősíteni Olvasóinkat.

Vízkereszt ünnepe a karácsonyi ünnepkör része, egyben nyitánya az ünnepkör második felének. Az ősegyház január 6-án ünnepelte az ÚR Jézus születését, valamint megkeresztelkedését is – innen ered elnevezése: vízkereszt. Az ünnep görög elnevezése (epiphaneia) Jézus Krisztus földi megjelenésére, megszületésére utal, illetőleg arra, hogy a Jordánban való megkeresztelkedése alkalmával (Máté 3,13-17.) „megjelent” a nyilvánosság előtt, s elkezdte nyilvános működését.

A nyugati és keleti egyház közötti különbség itt is észrevehető: a nyugati egyházban ugyanis a karácsonyi történet emberi oldalát hangsúlyozzák, a figyelmet Jézus Krisztus földi életének kezdetére, annak gyengeségére, gyámoltalanságára fordítják, ezzel is előrevetítve későbbi megaláztatását. Ezzel szemben Keleten minden az epifánia körül forog, a lényeg Krisztus istenségének nyilvános megmutatkozása, mely számukra elhomályosítja még a karácsony ünnepét is. Kezdetben az epifánia Jézus Krisztus eljövételének és megkeresztelkedésének ünnepe volt. Ennek egységét a görögkeletiek megtartották, s ma is díszes szertartással emlékeznek meg Jézus megjelenéséről és a Jordánban való megkeresztelkedéséről. Nyugaton azonban az ünnepkör mozzanatai elkülönültek egymástól. A nyugatiak karácsonykor emlékeznek meg Jézus

születéséről (így mi, protestánsok is). Január 6-án, vagy az ahhoz legközelebbi vasárnapon – ahol ez szokásban van – a napkeleti bölcsek történetét elevenítik fel, (Máté 2,1-12.), melyben a pogány világ Krisztus-hódolatát láttatják. Ekkor csendül fel a 72. zsoltár is. Epifánia utáni első vasárnapon beszélnek Jézus megkereszteléséről, második vasárnapján pedig a kánai borcsodáról, amelyet Jézus első nyilvános csodájának, dicsősége első kinyilvánításának tekintünk.

A görögkeleti egyházban ezen a napon a papok a hozzájuk legközelebb eső folyóban háromszor megmártják a szent feszületet, majd a vizet megáldják és megszentelik. Római katolikus testvéreink ezen a napon szintén vizet szentelnek.

Maga az ünnep református talajon nem igazán tudott meggyökerezni. Néhány adatunk azért van: 1636-ban Samarjai János püspök liturgikájában említi az ünnepet: „Megtartjuk Vízkereszt napját is.” Ónodi Sámuel bicskei esperes népszerű imádságoskönyvében pedig vízkereszt napi reggeli és esti imádságot is találunk. Bár meggyökerezni nem igazán tudott az ünnep, ettől még liturgikánk számon tartja, hiszen ezzel az ünnepnappal kezdődik az epifánia-időszak, mely az öröm jegyében telik, hiszen az ÚR Jézus megjelent, s megkezdte messiási működését.

A mágusok látogatása missziós gondolat ünnepévé tette a vízkeresztet a római és az

evangélikus egyházakban. Római katolikus testvéreink között kedvelt szokás a házak megáldása, amikor a pap szentelt vízzel és tömjénfüsttel Isten oltalmába ajánlja a házat, a bejárat fölé pedig krétával felírja az évszámot és az áldó szöveg rövidítését.

„Christus mansionem benedicat.” – „Krisztus áldja meg e lakást” – Röviden, a 2024-es esztendő véve példának: 20 + C + M + B + 24.

Az epifánia időszaka január 6-tól húshagyókeddig tart. Ez az időszak a farsang – a lakodalmak, multságok – időszaka is. Mivel a húsvét mozgó ünnep, ezért a vízkeresztől húshagyókeddig terjedő vasárnapok száma is változó. A húshagyókedd előtti három vasárnapnak külön neve is van: hetvened- (Septuagesima), hatvanad- (Sexagesima), és ötvenedvasárnap (Quinquagesima).

Miről szól tehát az ünnep? Jézus Krisztus megjelenéséről, amely számunkra örömet, vigasztalást, reménységet ad. „Mert megjelent Isten üdvözítő kegyelme minden embernek...” (Tít 2,11.)

Sárközi Gergely Antal

A 2019-ben megjelent szakkikk rövidített változata, mely a Pápai Kollégiumi Lapok 2019. évi decemberi lapszámában jelent meg (Pápai Kollégiumi Lapok, IV. évf. 10. sz. 2019. december, 16-22, de különösen a 16-17. oldalak)

Kántálás, mendikálás, betlehemezés, pásztorjáték.

E kifejezések talán mindegyike ismerős lehet, bár azok a népszokások, amelyeket jelölnek, sajnos már kikopnak az ünnepelésünkől. Pedig micsoda közösségépítő és -megtartó ereje van az ilyen ünnepköszöntéseknek!

A karácsonyi köszöntések alkalmával a gyermekek, felnőttek szép versekkel és énekekkel köszöntötték a közösség tagjait házról házra járva. Az ünnepköszöntést református közösségeink is gyakorolták. A **mendikálás** a latin mendicare, azaz koldulni szóból ered, s a célja az adománygyűjtés volt. A **kántálás** inkább az egymás megörvendeztetését szolgálta, nem követte adománygyűjtés, de apró ajándékkal vagy süteménnyel megkínálták a köszöntőket. A **betlehemezés** egy kis dramatizált játékkal is kiegészült. A gyermekek – néhol felnőttek – egy templom vagy istálló alakú betlehemet vittek magukkal, amit saját kezűleg készítettek. A drámajáték több jelenetből állt, melynek egyes részeit – így a **pásztorjátékot** – önállóan is előadták.

A karácsonyi köszöntéseket az ünnep előestéjén, Szenteste tartották – néha éjfélig is járva a házakat. A pásztorjátékot sokszor a falu pásztorai adták elő, betérve minden olyan házhoz, ahonnan rájuk bízta az állatokat, s az ünnepköszöntésért természetbeni adományokat – valójában keresetkiegészítést – kaptak.

Kiállításunkban e népszokásokat is fellelevenítettük régi fotókon, egy betlehemezést bemutató kisfilmen, illetve néhány

meghallgatható karácsonyi köszöntés formájában.

Füstös Gáborné
múzeumi munkatárs
Pannonia Reformata Múzeum

(Forrás: S. Lackovits Emőke: *Hajlék az örök-kévalóságban – Dunántúli református közösségeink hitélete c. kiállításkatalógus, valamint a Magyar Néprajzi Lexikon, Magyar Néprajz és Magyar Katolikus Lexikon vonatkozó szócikkei*)

Megjelenik évente 4 alkalommal.

Felelős szerkesztő:
Márkus Mihály esperes

Szerkesztő:
Sárközi Gergely Antal

Technikai szerkesztő:
Füstös Gábor

Szerkesztőség címe:
szigetek.papaitem@gmail.com

A cikkek szerzői maguk vállalnak felelősséget
a cikkek tartalmáért.